

ที่ ขย ๐๐๒๓.๖/ว ๑๒๐๙๓

ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ
ถนนบรรณาการ ขย ๓๖๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีเกิดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่
เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๑ ชุด

ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๓๗๔๖ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางพลี ได้พบสุนัขป่วยด้วยโรคระบาด ชนิดโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) ซึ่งเป็นโรคระบาดตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีแนวโน้มที่จะแพร่ระบาดออกไปยังท้องที่ข้างเคียงหรือระบาดเข้ามาในท้องที่ได้จากการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือพาหนะของโรคระบาดจึงออกประกาศสำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางพลีเรื่อง กำหนดเขตโรคระบาดชั่วคราว ชนิดโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ แต่ยังไม่พบผู้ป่วยจากการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการแต่อย่างใด สำหรับสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ กระทรวงสาธารณสุขแจ้งว่า พบผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าแล้ว จำนวน ๗ คน ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ศรีสะเกษ ฉะเชิงเทรา ตาก ระยอง จังหวัดละ ๑ คน และจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๒ คน ซึ่งสูงกว่าจำนวนผู้เสียชีวิตในช่วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๖๗ ถึง ๓ เท่าตัว

จังหวัดชัยภูมิพิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔๕ (๘) ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (๑๔) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ (๔) มาตรา ๕๓ (๑) และมาตรา ๕๖ (๑) พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๗ (๓) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ บัญญัติให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกัน ควบคุม และระงับโรคติดต่อ และเพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการในการป้องกันควบคุมและระงับการระบาดของโรคระบาดสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ มิให้เกิดการแพร่กระจายไปยังพื้นที่อื่น และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดดังกล่าว ประกอบกับประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มีอำนาจหน้าที่รับแจ้งกรณีสัตว์ป่วยหรือตาย ตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ และออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้เจ้าของจัดการเกี่ยวกับสัตว์ป่วยหรือซากสัตว์ ตามมาตรา ๑๓ รวมทั้งมีอำนาจกักสัตว์หรือซากสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ ตามมาตรา ๑๕ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า จึงให้อำเภอแจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ ดังนี้

๑. รับแจ้งจากเจ้าของสัตว์กรณีพบ
๑.๑ มีสัตว์ป่วยหรือตายโดยรู้ว่าเป็นโรคระบาด

/๑.๒ มีสัตว์...

๑.๒ มีสัตว์ป่วยหรือตายโดยไม่รู้สาเหตุ หรือในหมู่บ้านเดียวกัน หรือบริเวณใกล้เคียงกัน มีสัตว์ป่วยหรือตายมีอาการคล้ายคลึงกันในระยะเวลาห่างกันไม่เกิน ๗ วัน ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ในพื้นที่ ภายในเวลา ๑๒ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ทราบว่ามีสัตว์ป่วยหรือตาย โดยให้เจ้าของสัตว์แจ้ง ด้วยตนเองหรือทางหมายเลขโทรศัพท์ของสำนักงานในพื้นที่ หรือผ่านทางช่องทางอื่น ๆ ของกรมปศุสัตว์ โดยให้แจ้งชนิด จำนวนและลักษณะการป่วยหรือตายของสัตว์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ทราบ เพื่อหาสาเหตุตรวจสอบโรคระบาดและดำเนินการควบคุมป้องกันโรคระบาด

๒. ให้เจ้าของสัตว์ดำเนินการกับสัตว์ป่วยหรือตายตามข้อ ๑

๒.๑ กรณีมีสัตว์ป่วย ให้เจ้าของสัตว์แยกสัตว์ป่วยออกจากสัตว์ปกติ และควบคุมสัตว์ป่วย ทั้งหมดไว้ภายในฟาร์มหรือสถานที่เลี้ยงนั้น และห้ามมิให้เจ้าของย้ายสัตว์ป่วยหรือตายไปจากบริเวณนั้น หรือยินยอม ให้บุคคลอื่นไต่ย้ายสัตว์ป่วยหรือตาย

๒.๒ กรณีมีสัตว์ตาย ให้เจ้าของสัตว์ควบคุมซากสัตว์นั้นให้คงอยู่ ณ สถานที่ที่สัตว์นั้นตาย และห้ามมิให้เจ้าของสัตว์หรือบุคคลไต่ย้าย ซ้ำแหวะซากสัตว์นั้น เว้นแต่สัตวแพทย์ได้ตรวจพิสูจน์แล้วว่าสัตว์นั้น มิได้ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด หรือสัตวแพทย์สั่งเป็นอย่างอื่น

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ ไม่อาจมาตรวจซากสัตว์นั้นภายในเวลา ๑๒ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่สัตว์นั้นตาย ให้เจ้าของสัตว์ฝังซากสัตว์หรือเผาซากสัตว์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หากไม่สามารถฝังหรือเผาได้ ให้ทำลายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร

๓. รับแจ้งจากเจ้าของที่ดินกรณีพบว่า

๓.๑ มีสัตว์ที่ไม่ปรากฏเจ้าของป่วยหรือตายในที่ดินของบุคคลใด โดยรู้ว่าเป็นโรคระบาด หรือโดยไม่รู้สาเหตุ ให้เจ้าของที่ดินมีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ ภายในเวลา ๑๒ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ทราบว่ามีสัตว์ป่วยหรือตาย โดยให้แจ้งและดำเนินการกับสัตว์ป่วยหรือตายตามวิธีการที่กำหนดในข้อ ๒

๓.๒ มีสัตว์หรือซากสัตว์นั้นเป็นโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด ให้สัตวแพทย์ทำลายสัตว์หรือซากสัตว์นั้น และสัตว์หรือซากสัตว์อื่นที่เป็นพาหะของโรคระบาด หรือจัดการโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันมิให้โรคระบาดแพร่กระจายต่อไป

๔. หน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสัตวแพทย์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔.๑ เมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าของสัตว์ตามข้อ ๑ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสัตว์ป่วยหรือตาย โดยโรคระบาด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของสัตว์จัดการ ดังนี้

(๑) กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ป่วยหรือสงสัยว่าป่วยไว้ในเขตตามวิธีการที่กำหนด

(๒) ฝัง หรือเผาซากสัตว์นั้น ณ ที่ที่กำหนด ถ้าการฝังหรือเผาไม่อาจทำได้ให้ทำลาย โดยวิธีอื่น ตามที่เห็นสมควร

(๓) กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ที่อยู่ร่วมฝูงหรือเคยอยู่ร่วมฝูงกับสัตว์ที่ป่วยหรือสงสัยว่าป่วยหรือตายไว้ ภายในเขตตามวิธีการที่กำหนด

๔.๒ เมื่อได้รับแจ้งหรือตรวจพบว่า มีสัตว์ป่วยหรือตายโดยรู้ว่าเป็นโรคระบาด หรือโดยไม่รู้สาเหตุในที่สาธารณะ หรือในที่ดินที่ไม่ปรากฏเจ้าของ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจกักสัตว์ที่ป่วยหรือตายนั้น ไว้ตามที่เห็นสมควรภายในบริเวณนั้น และห้ามมิให้บุคคลใดเคลื่อนย้าย ซ้ำแหวะ หรือกระทำการอื่นใดแก่สัตว์ หรือซากสัตว์จนกว่าสัตวแพทย์ได้ตรวจพิสูจน์แล้วว่า สัตว์นั้นมีได้ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด หรือสัตวแพทย์ สั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่มีสัตว์หรือซากสัตว์เป็นโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด ให้สัตวแพทย์ ทำลายสัตว์ หรือซากสัตว์นั้น และสัตว์หรือซากสัตว์อื่นที่เป็นพาหะของโรคระบาด หรือจัดการโดยวิธีอื่น ตามที่เห็นสมควร เพื่อป้องกันมิให้โรคระบาดแพร่กระจาย

๕. บูรณาการร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เพื่อดำเนินการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

๕.๑ สํารวจสัตว์สุนัขและแมว บริเวณที่เกิดโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๒ รณรงค์การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่สุนัขและแมวร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยการฉีดวัคซีนให้กับสุนัขและแมวที่ไม่เคยฉีดและที่เคยฉีดวัคซีนไปแล้ว เพื่อเป็นการกระตุ้นสุนัขและแมวที่กำลังจะหมดภูมิคุ้มกันหรือหมดภูมิคุ้มกันโรคพิษสุนัขบ้าไปแล้วเกิน ๑ ปี ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าจากสุนัขและแมวสู่คน

๕.๓ ดำเนินการเฝ้าระวังและสังเกตอาการสุนัขที่สงสัยว่ามีประวัติการสัมผัสกับสุนัขที่ตรวจพบเชื้อและสุนัขที่ไม่มีเจ้าของ เพื่อควบคุมการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า

๕.๔ กรณีสุนัขที่มีเจ้าของให้เจ้าของสัตว์เฝ้าระวังและสังเกตอาการอย่างน้อย ๖ เดือน ถ้ามีอาการสงสัยให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อส่งตัวอย่างสุนัขไปตรวจทางห้องปฏิบัติการต่อไป

๖. บูรณาการร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อดำเนินการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

๖.๑ ดำเนินการคัดกรองเพื่อค้นหาผู้สัมผัสโรคหรือสงสัยว่าสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า โดยให้คำแนะนำให้ไปเข้ารับบริการการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่โรงพยาบาลให้ครบตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๖.๒ กรณีพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานบริการสาธารณสุขเปิดให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ให้แก่ผู้สัมผัสโรคหรือสงสัยว่าสัมผัสโรค

๗. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจและตระหนักในเรื่องโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่ประชาชน เยาวชน และนักเรียน ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ โดยเน้นการนำสุนัขและแมวไปเข้ารับบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า หรือกรณีเมื่อถูกสุนัขและแมวกัดหรือข่วน เลียบาดแผลให้รีบทำความสะอาดบาดแผลเบื้องต้น พร้อมทั้งไปขอรับบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครบตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๘. บูรณาการร่วมกับผู้นำท้องที่ หรือผู้นำชุมชน ตลอดจนจิตอาสาหรืออาสาสมัครในพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสุนัขและแมว ดำเนินการกักขังสัตว์ไว้เพื่อสังเกตอาการในช่วงการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า อย่างน้อย ๑๐ วัน หากพบสุนัขและแมวในพื้นที่มีอาการโรคพิษสุนัขบ้าให้รีบแจ้งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรืออำเภอ และร่วมเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งให้คำแนะนำวิธีการสังเกตอาการของสุนัข

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำข้อมูลแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเกิดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ในรูปแบบอินโฟกราฟิก เพื่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และเทศบาลเมืองชัยภูมิ ให้พิจารณาดำเนินการเช่นเดียวกัน

ขอแสดงความนับถือ

(นายบัลลังก์ ไทยศิริ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานบริการสาธารณสุขท้องถิ่นและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ

โทร./โทรสาร ๐-๔๔๘๒-๒๒๐๓

ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๓๓๖๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีเกิดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีเกิดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ในรูปแบบอินโฟกราฟิก จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยปรากฏข่าวสารในช่องทางต่าง ๆ ว่า สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางพลี ได้พบสุนัขป่วยด้วยโรคระบาดชนิดโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) ซึ่งเป็นโรคระบาดตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีแนวโน้มที่จะแพร่ระบาดออกไปยังท้องที่ข้างเคียงหรือระบาดเข้ามาในท้องที่ได้จากการเคลื่อนย้ายสัตว์ หรือซากสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือพาหนะของโรคระบาด จึงออกประกาศสำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางพลี เรื่อง กำหนดเขตโรคระบาดชั่วคราว ชนิดโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ แต่ยังไม่พบผู้ป่วยจากการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการแต่อย่างใด สำหรับสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ กระทรวงสาธารณสุขแจ้งว่า พบผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าแล้วจำนวน ๗ คน ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ศรีสะเกษ ฉะเชิงเทรา ตาก ระยอง จังหวัดละ ๑ คน และจังหวัดนครราชสีมาจำนวน ๒ คน ซึ่งสูงกว่าจำนวนผู้เสียชีวิตในช่วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๖๗ ถึง ๓ เท่าตัว

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔๕ (๘) ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (๑๔) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ (๔) มาตรา ๕๓ (๑) และมาตรา ๕๖ (๑) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๗ (๓) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ บัญญัติให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันควบคุมและระงับโรคติดต่อ และเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการในการป้องกันควบคุมและระงับการระบาดของโรคระบาดสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ มิให้เกิดการแพร่กระจายไปยังพื้นที่อื่น และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดดังกล่าว ประกอบกับประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้นายกองการบริหารส่วนจังหวัด นายเทศมนตรี นายกองการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจหน้าที่รับแจ้งกรณีสัตว์ป่วยหรือตาย ตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ และออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของจัดการเกี่ยวกับสัตว์ป่วยหรือซากสัตว์ ตามมาตรา ๑๓ รวมทั้งมีอำนาจกักสัตว์หรือซากสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของตามมาตรา ๑๕ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า จึงขอความร่วมมือจังหวัดให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. รับแจ้งจากเจ้าของสัตว์กรณีพบว่า
    - ๑.๑ มีสัตว์ป่วยหรือตายโดยรู้ว่าเป็นโรคระบาด
    - ๑.๒ มีสัตว์ป่วยหรือตายโดยไม่รู้สาเหตุ หรือในหมู่บ้านเดียวกัน หรือบริเวณใกล้เคียงกัน
- มีสัตว์ป่วยหรือตายมีอาการคล้ายคลึงกันในระยะเวลาห่างกันไม่เกิน ๗ วัน

/ให้แจ้ง ...

ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สारวตฺร หรือสัตวแพทย์ในพื้นที่ ภายในเวลา ๑๒ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ทราบว่ามีสัตว์ป่วยหรือตาย โดยให้เจ้าของสัตว์แจ้งด้วยตนเองหรือทางหมายเลขโทรศัพท์ของสำนักงานในพื้นที่ หรือผ่านทางช่องทางอื่น ๆ ของกรมปศุสัตว์ โดยให้แจ้งชนิด จำนวนและลักษณะการป่วยหรือตายของสัตว์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ สारวตฺร หรือสัตวแพทย์ ทราบ เพื่อหาสาเหตุตรวจสอบโรคระบาดและดำเนินการควบคุมป้องกันโรคระบาด

๒. ให้เจ้าของสัตว์ดำเนินการกับสัตว์ป่วยหรือตายตามข้อ ๑

๒.๑ กรณีมีสัตว์ป่วย ให้เจ้าของสัตว์แยกสัตว์ป่วยออกจากสัตว์ปกติ และควบคุมสัตว์ป่วยทั้งหมดไว้ภายในฟาร์มหรือสถานที่เลี้ยงนั้น และห้ามมิให้เจ้าของย้ายสัตว์ป่วยหรือตายไปจากบริเวณนั้น หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใดย้ายสัตว์ป่วยหรือตาย

๒.๒ กรณีมีสัตว์ตาย ให้เจ้าของสัตว์ควบคุมซากสัตว์นั้นให้คงอยู่ ณ สถานที่ที่สัตว์นั้นตาย และห้ามมิให้เจ้าของสัตว์หรือบุคคลใดย้าย ซ้ำแหละซากสัตว์นั้น เว้นแต่สัตวแพทย์ได้ตรวจพิสูจน์แล้วว่าสัตว์นั้นมีได้ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด หรือสัตวแพทย์สั่งเป็นอย่างอื่น

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ สारวตฺร หรือสัตวแพทย์ ไม่อาจมาตรวจซากสัตว์นั้นภายในเวลา ๑๒ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่สัตว์นั้นตาย ให้เจ้าของสัตว์ฝังซากสัตว์หรือเผาซากสัตว์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หากไม่สามารถฝังหรือเผาได้ ให้ทำลายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร

๓. รับแจ้งจากเจ้าของที่ดินกรณีพบว่า

๓.๑ มีสัตว์ที่ไม่ปรากฏเจ้าของป่วยหรือตายในที่ดินของบุคคลใด โดยรู้ว่าเป็นโรคระบาด หรือโดยไม่รู้สาเหตุ ให้เจ้าของที่ดินมีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สारวตฺร หรือสัตวแพทย์ ภายในเวลา ๑๒ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ทราบว่ามีสัตว์ป่วยหรือตาย โดยให้แจ้งและดำเนินการกับสัตว์ป่วยหรือตายตามวิธีการที่กำหนดในข้อ ๒

๓.๒ มีสัตว์หรือซากสัตว์นั้นเป็นโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด ให้สัตวแพทย์ทำลายสัตว์หรือซากสัตว์นั้น และสัตว์หรือซากสัตว์อื่นที่เป็นพาหะของโรคระบาด หรือจัดการโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันมิให้โรคระบาดแพร่กระจายต่อไป

๔. หน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสัตวแพทย์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔.๑ เมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าของสัตว์ตามข้อ ๑ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสัตว์ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของสัตว์จัดการ ดังนี้

(๑) กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ป่วยหรือสงสัยว่าป่วยไว้ในเขตตามวิธีการที่กำหนด
(๒) ฝัง หรือเผาซากสัตว์นั้น ณ ที่ที่กำหนด ถ้าการฝังหรือเผาไม่อาจทำได้ให้ทำลายโดยวิธีอื่น ตามที่เห็นสมควร

(๓) กักขัง แยก หรือย้ายสัตว์ที่อยู่ร่วมฝูงหรือเคยอยู่ร่วมฝูงกับสัตว์ที่ป่วยหรือสงสัยว่าป่วยหรือตายไว้ ภายในเขตตามวิธีการที่กำหนด

๔.๒ เมื่อได้รับแจ้งหรือตรวจพบว่า มีสัตว์ป่วยหรือตายโดยรู้ว่าเป็นโรคระบาด หรือโดยไม่รู้สาเหตุในที่ดินที่สาธารณะ หรือในที่ดินที่ไม่ปรากฏเจ้าของ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจกักสัตว์ที่ป่วยหรือตายนั้นไว้ตามที่เห็นสมควรภายในบริเวณนั้น และห้ามมิให้บุคคลใดเคลื่อนย้าย ซ้ำแหละ หรือกระทำการอื่นใดแก่สัตว์หรือซากสัตว์จนกว่าสัตวแพทย์ได้ตรวจพิสูจน์แล้วว่า สัตว์นั้นมีได้ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด หรือสัตวแพทย์สั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่มีสัตว์หรือซากสัตว์เป็นโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด ให้สัตวแพทย์ทำลายสัตว์ หรือซากสัตว์นั้น และสัตว์หรือซากสัตว์อื่นที่เป็นพาหะของโรคระบาด หรือจัดการโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อป้องกันมิให้โรคระบาดแพร่กระจาย

๕. บูรณาการร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เพื่อดำเนินการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

๕.๑ สํารวจสัตว์สุนัขและแมว บริเวณที่เกิดโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๒ รณรงค์การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่สุนัขและแมวร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยการฉีดวัคซีนให้กับสุนัขและแมวที่ไม่เคยฉีดและที่เคยฉีดวัคซีนไปแล้ว เพื่อเป็นการกระตุ้นสุนัขและแมวที่กำลังจะหมดภูมิคุ้มกันหรือหมดภูมิคุ้มกันโรคพิษสุนัขบ้าไปแล้วเกิน ๑ ปี ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าจากสุนัขและแมวสู่คน

๕.๓ ดำเนินการเฝ้าระวังและสังเกตอาการสุนัขที่สงสัยว่ามีประวัติการสัมผัสกับสุนัขที่ตรวจพบเชื้อและสุนัขที่ไม่มีเจ้าของ เพื่อควบคุมการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า

๕.๔ กรณีสุนัขที่มีเจ้าของให้เจ้าของสัตว์เฝ้าระวังและสังเกตอาการอย่างน้อย ๖ เดือน ถ้ามีอาการสงสัยให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อส่งตัวอย่างสุนัขไปตรวจทางห้องปฏิบัติการต่อไป

๖. บูรณาการร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อดำเนินการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

๖.๑ ดำเนินการคัดกรองเพื่อค้นหาผู้สัมผัสโรคหรือสงสัยว่าสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า โดยให้คำแนะนำให้ไปเข้ารับบริการการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่โรงพยาบาลให้ครบตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๖.๒ กรณีพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานบริการสาธารณสุขเปิดให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ให้แก่ผู้สัมผัสโรคหรือสงสัยว่าสัมผัสโรค

๗. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจและตระหนักในเรื่องโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่ประชาชน เยาวชน และนักเรียน ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ โดยเน้นการนำสุนัขและแมวไปเข้ารับบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า หรือกรณีเมื่อถูกสุนัขและแมวกัดหรือข่วน เลียบาดแผลให้รีบทำความสะอาดบาดแผลเบื้องต้น พร้อมทั้งไปขอรับบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครบตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๘. บูรณาการร่วมกับผู้นำท้องที่ หรือผู้นำชุมชน ตลอดจนจิตอาสาหรืออาสาสมัครในพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือประชาชนสัมพันธ์ให้เจ้าของสุนัขและแมว ดำเนินการกักขังสัตว์ไว้เพื่อสังเกตอาการในช่วงการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า อย่างน้อย ๑๐ วัน หากพบสุนัขและแมวในพื้นที่มีอาการโรคพิษสุนัขบ้าให้รีบแจ้งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรืออำเภอ และร่วมเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งให้คำแนะนำวิธีการสังเกตอาการของสุนัข

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำข้อมูลแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเกิดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ในรูปแบบอินโฟกราฟิก เพื่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์ รายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วยสามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ <https://shorturl.asia/WUzoO> หรือ QR code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(ภพชนก ชลานุเคราะห์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

กลุ่มงานป้องกันโรค

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

